

CZU: 94-054.73(=1.478:498)"1940/1941"

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3985028>

ASPECTE PRIVITOARE LA REFUGIAȚII BASARABENI ÎN JUDEȚUL FĂGĂRAȘ, PÂNĂ LA INTRAREA ROMÂNIEI ÎN RĂZBOI (21 IUNIE 1941)

Constantin BĂJENARU

Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat” (România)

Evoluția evenimentelor anilor 1939 și 1940 a surprins România, la nivel european, într-o situație critică, prin prisma faptului că Germania se afla în plină expansiune teritorială în detrimentul aliaților tradiționali ai țării noastre, fiind nevoită să intre curând în sfera de interese ale germanilor. În aceste împrejurări, România a fost confruntată rapid cu revendicări teritoriale importante, venite, pe de o parte, dinspre Rusia Sovietică, iar, pe de alta, dinspre Ungaria și Bulgaria, care erau aliate ale Germaniei naziste. Având în vedere problematica cercetării noastre, ne vom concentra atenția exclusiv asupra urmărilor primeia dintre revendicările teritoriale în privința populației.

Astfel, la 26 iunie 1940, URSS dădea un ultimatum țării noastre pentru cedarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord, act în forță pe care România a fost obligată să-l accepte, în situația dată neavând niciun sprijin extern. Drept consecință, două zile mai târziu, la 28 iunie, a început evacuarea populației românești din aceste două provincii. Așa a început calvarul românilor basarabeni și bucovineni, dar care au găsit totuși alinare în zonele în care au reușit să se așeze provizoriu.

Pe de altă parte, statul român a fost nevoit să ia o serie de măsuri necesare reorganizării în noi locații a instituțiilor evacuate, precum și pentru rezolvarea multiplelor probleme sociale, economice, culturale, juridice și de altă natură ale populației evacuate. O parte dintre refugiații din Basarabia a primit găzduire pe teritoriul județului Făgăraș, numărul acestora ridicându-se, conform cercetărilor noastre preliminare (în perioada 1940-1945), undeva între 1.500 și 2.000 de refugiați. Conform titlului lucrării, ne vom îndrepta atenția asupra unora dintre aspectele ridicate de problematica unui fenomen social de o atât de mare importanță și pe alocuri marcat de dramism, la nivelul uneia dintre jurisdicțiile administrative ale României de atunci.

Cuvinte-cheie: refugiați basarabeni, aspecte, județul Făgăraș, 1940-1941, cedări teritoriale, economic, social, statul român.

ASPECTS REGARDING THE BASARABIAN REFUGEES IN FAGARAS COUNTY, BEFORE THE ENTRANCE OF ROMANIA IN THE WAR (21 JUNE 1941)

The evolution of the events between 1939 and 1940 found Romania, at the European level, in a critical situation because of the fact that Germany was in a period of full territorial expansion to the detriment of the traditional allies of our country, Romania being forced to enter the German's sphere of interest. In these circumstances, Romania was confronted rapidly with important territorial claims, on the one hand coming from the Soviet Russia, and on the other hand coming from Hungary and Bulgaria which were allies of the Nazi Germany. Considering the subject of our research, we will focus exclusively on the first territorial claim.

Thereby, on 26th of June 1940, USSR gave an ultimatum to our country for the concession of Bessarabia and northern Bucovina, act which Romania was forced to accept, in the given situation it lacking an external support. As a consequence, two days later, on 28th of June the eviction of the Romanian population in these 2 provinces began. So began the ordeal of the Romanians from Bessarabia and Bucovina, which however found relief in the areas where they succeeded to provisionally settle.

On the other hand, the Romanian State was constrained to take a series of measures necessary to the reorganization at the new locations of the evicted institutions, as well as for solving multiple social, economic, cultural, juridical and other various issues of the evicted population. A part of the refugees from Bessarabia were accommodated on the territory of the Făgăraș county, their number rising, according to our preliminary research, somewhere between 1.500 and 2.000 refugees. According to the title of the paper, we will focus our attention on some of the aspects raised by the issues of a highly important social phenomenon and here and there marked by dramatism, at the level of one of the Romanian administrative jurisdictions from that period.

Keywords: Bessarabian refugees, aspects, Fagaras County, 1940-1941, territorial claims, Soviet Russia, measures, social, economic, Romania.

Prezentat la 01.11.2019

Publicat: iulie 2020